

NestEgg CAPITAL

maandelikse markoorsig

& jy

SEPTEMBER in oorsig 2026

In hierdie uitgawe

Die konflik tussen die Verenigde State en Iran was steeds een van die belangrikste drywers van wêreldmarkte gedurende die maand.

Die opgewondenheid rondom kunsmatige intelligensie het sowel buitengewone optimisme as groot kommer ontlok.

Die Amerikaanse Federale Reserweraad het vir die eerste keer in drie jaar rentekoerse verhoog.

Ekonomiese- en markoorsig

Die konflik tussen die Verenigde State en Iran was steeds een van die belangrikste drywers van wêreldmarkte gedurende die maand. Voortgesette ontwrigtings van energievoorrade en verskeping deur die Straat van Hormuz het oliemarkte onder druk gehou, met Brent-ruolie wat gedurende dele van die maand bo USD 100 per vat verhandel het. Beleggers bly bedag op die inflasionêre gevolge van hoër energiepryse en die moontlike impak daarvan op wêreldgroei.

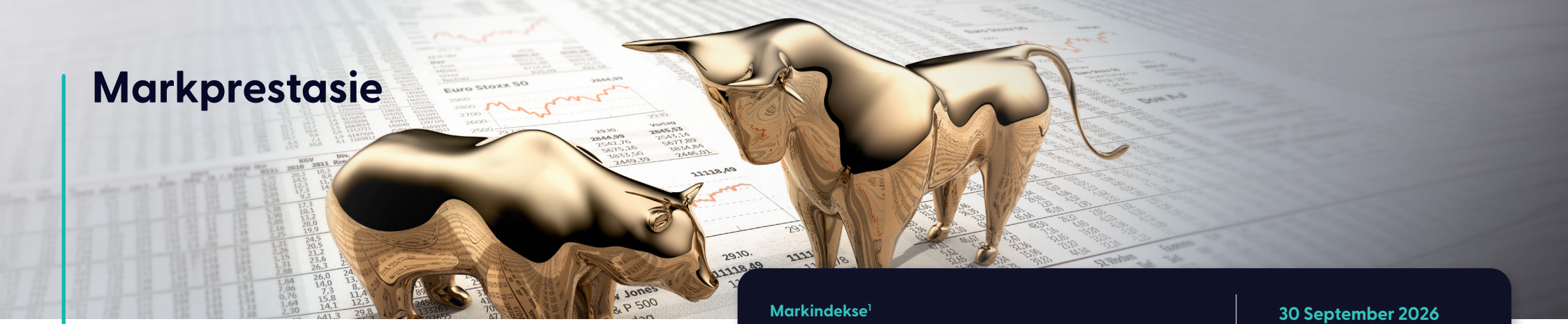
Die olieskok het die taak van sentrale banke om inflasie te beheer, verder bemoeilik. Hoewel baie lande beduidende vordering gemaak het om inflasie onder beheer te bring, het hernude stygings in energiekoste beleidmakers genoodsaak om versigtig te bly. Hoër oliepryse wek weer die kommer dat inflasie meer hardnekkig kan wees as wat voorheen verwag is.

Kunsmatige intelligensie (KI) is steeds een van die oorheersende wêreldwye beleggingstemas. Besteding aan KI-infrastruktuur het teen 'n merkwaardige tempo voortgeduur en het 'n toenemend belangrike bydrae tot lenings en kapitaalbeleggings geword. Terselfdertyd het die fokus verder verskuif van KI se geleenthede na bestuur, regulering en die hantering van die opkomende risiko's daarvan.

Die Amerikaanse Federale Reserweraad het vir die eerste keer in drie jaar rentekoerse verhoog. Die besluit het kommer weerspieël dat hoër energiepryse, groot fiskale tekorte en sterk beleggingsbesteding, insluitend aan KI-infrastruktuur, inflasie langer onder druk kan hou as wat voorheen verwag is. Die stap het as 'n herinnering gedien dat die stryd teen inflasie moontlik nog nie verby is nie.

Die Suid-Afrikaanse Reserwebank het die repokoers met 25 basispunte verhoog tot 7.25%. Goewerneur Lesetja Kganyago het die inflasionêre uitwerking van voortgesette geopolitieke ontwrigtings en hoër brandstofpryse as belangrike redes vir die versigtige beleidsbenadering uitgelig. Ten spyte van die onlangse inflasiedruk het die goewerneur vertroue uitgespreek dat inflasie beduidend oor die volgende jaar sal verlangsaam. Die SARB verwag dat inflasie teen die einde van 2027 weer na sy 3%-teiken sal terugkeer namate die impak van die huidige energieskok afneem en strenger monetêre beleid sy uitwerking het.

Suid-Afrika se debat oor digitale konnektiwiteit het weer in die kollig gekom. Adjunkminister Mondli Gungubele het Elon Musk in die openbaar aangemoedig om Starlink in Suid-Afrika bekend te stel en aangevoer dat satellietinternet 'n belangrike rol kan speel om toegang tot digitale dienste uit te brei en ongelykheid te verminder. Besprekings duur voort oor hoe Starlink binne Suid-Afrika se telekommunikasie- en eienaarskapsraamwerk kan funksioneer.

Markprestasie

September was 'n uitdagende maand vir Suid-Afrikaanse beleggers, met die JSE Indeks van alle aandele wat met 5.8% gedaal het. Suid-Afrikaanse genoteerde eiendom was een van die min ligpunte en het 'n positiewe opbrengs van 1.0% gelewer, terwyl effekte die maand grootliks onveranderd afgesluit het. Kontant het sy bestendige opbrengsprofiel voortgesit, met die STeFI wat 0.6% opgelewer het.

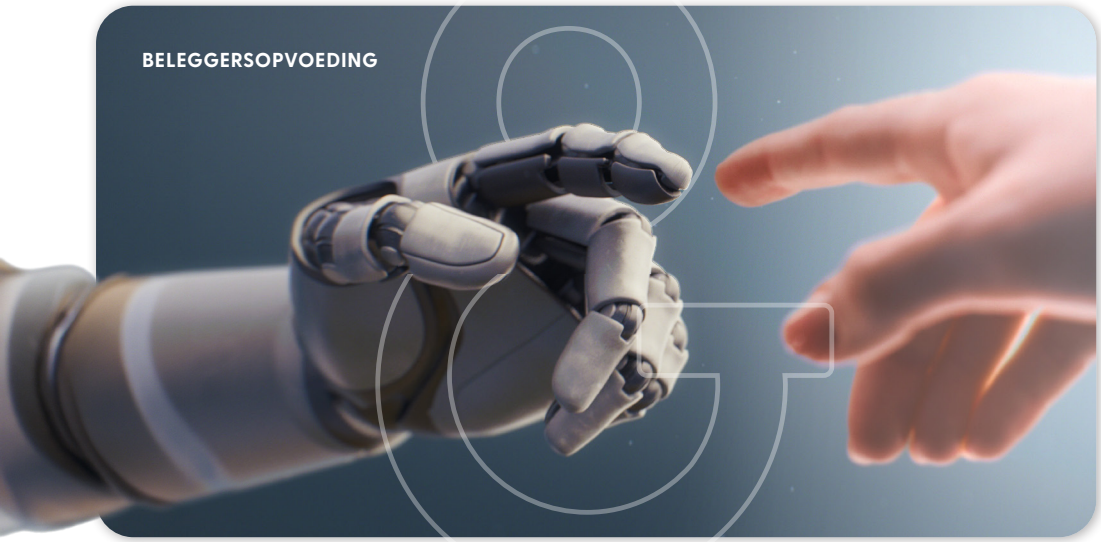
Wêreldmarkte het 'n gemengde prentjie getoon. Ontwikkelde markte het met 1.1% gedaal, terwyl ontluikende markte 0.5% laer geëindig het. Hoewel die breër S&P 500 met 0.3% teruggesak het, het die tegnologie-swaar NASDAQ 100 met 3.3% gestyg en die sterk prestasie van maatskappye wat as begunstigdes van die voortgesette KI-revolusie beskou word, voorgesit. Die uiteenlopende prestasie beklemtoon hoe beleggers steeds ondernemings beloon wat geposisioneer is om voordeel te trek uit vooruitgang in KI, ten spyte van toenemende besprekings oor regulering, bestuur en risikobestuur.

Elders was Japan een van die beter presterende groot markte, met die Nikkei 225 wat met 1.3% gestyg het, terwyl Europa en die Verenigde Koninkryk swakker opbrengste gelewer het. Die Euro STOXX 50 het met 2.2% gedaal en die FTSE 100 het gedurende die maand met 2.0% gedaal.

Kommoditeitsmarkte het 'n heel ander prentjie geskets. Olieprys het gedurende September met 14.4% gestyg namate beleggers gereageer het op voortgesette ontwrigtings wat voortgespruit het uit die konflik tussen die Verenigde State en Iran, asook kommer oor wêreldwye energievoorsiening. Daarteenoor het goud met 6.2% gedaal, ondanks die verhoogde geopolitieke onsekerheid.

Markindekse[1]	30 September 2026		
(Alle opbrengste in Rand tensy anders aangedui)	3 maande	12 maande	5 jaar[2]
SA aandele (FTSE/JSE indeks van alle aandele)	-0.3%	4.6%	15.3%
SA eiendom (S&P SA REIT indeks)	-3.0%	26.6%	16.5%
SA effekte (FTSE/JSE indeks van alle effekte)	-0.7%	12.8%	12.1%
SA kontant (STeFI)	1.7%	7.0%	7.1%
Globale ontwikkelde aandele (MSCI wêreldindeks)	2.0%	9.9%	14.3%
Ontluikende mark-aandele (MSCI indeks vir ontluikende markte)	-0.2%	23.2%	11.3%
Globale effekte (Bloomberg Barclays globale indeks van alle effekte)	-2.4%	-7.3%	-0.2%
Rand/dollar[3]	0.0%	-5.0%	1.7%
Rand/sterling	0.1%	-6.2%	1.4%
Rand/euro	-0.6%	-8.1%	1.3%
Goudprys (USD)	3.3%	8.2%	18.8%
Olieprys (Brent ru-olie, USD)	42.0%	54.5%	5.7%

1. Bron: Factset
2. Alle prestasiesyfers vir meer as 12 maande word geannualiseer.
3. 'n Negatiewe syfer impliseer dat minder rande per Amerikaanse dollar betaal word, so dit dui op 'n versterking van die rand.

Die einde van werk... Weer?

"It's the end of the world as we know it. And I feel fine." - *R.E.M.*

"The real problem is not whether machines think but whether men do." -*B.F. Skinner*[1]

As die geskiedenis enige aanduiding is, gaan elke tegnologiese revolusie gepaard met sowel groot verwagtinge as ernstige waarskuwings.

Die opgewondenheid rondom kunsmatige intelligensie het sowel buitengewone optimisme as groot kommer ontlok. Sommige glo KI sal die samelewing transformeer en produktiwiteit tot ongekende vlakke verhoog. Ander is bekommerd oor die verlies van werksgeleenthede, waninligting, kuberveiligheidsrisiko's en die konsentrasie van mag in die hande van 'n paar tegnologiemaatskappye. Onlangse gesprekke oor KI-bestuur en risikobestuur dui daarop dat reguleerders toenemend net soveel aandag aan die risiko's van die tegnologie gee as aan die potensiële voordele daarvan.

Hoewel die tegnologie self nuut mag wees, is die debat allesbehalwe nuut.

Deur die geskiedenis heen is elke groot tegnologiese revolusie vergesel van vrese dat dit die samelewing onherstelbaar sou ontwrig. Toe die stoomenjin in die 18de eeu verskyn het, het baie gevrees dat dit tradisionele bestaansmiddele sou vernietig. Gedurende die Industriële Revolusie het tekstielwerkers beroemd geraak omdat hulle masjinerie vernietig het in protes teen outomatisering. Die koms van elektrisiteit het bekommernisse oor veiligheid en gesondheid laat ontstaan. Telefone is deur sommige as bloot 'n nuwigheid afgemaak, terwyl vroeë kritici van rekenaars aangevoer het dat masjiene groot dele van die arbeidsmag sou vervang.

Meer onlangs het die opkoms van die internet in die 1990's wydverspreide kommer oor privaatheid, bedrog, werkverplasing en sosiale verandering veroorsaak. Baie van daardie bekommernisse was geregverdig, maar die internet het ook heeltemal nuwe bedrywe, miljoene werksgeleenthede en enorme welvaart geskep vir ondernemings wat suksesvol aangepas het.

Een van die mees konsekwente lesse uit die geskiedenis is dat transformerende tegnologieë selde werk heeltemal uitskakel. In plaas daarvan verander dit die aard van werk. Beroepe verdwyn, nuwes ontstaan en die samelewing pas geleidelik aan. Baie min mense verdien vandag nog 'n bestaan as telegraaf-operateurs, maar miljoene werk in beroepe wat 'n eeu gelede ondenkbaar sou gewees het.

Vir beleggers is die uitdaging nie om presies te voorspel hoe 'n tegnologiese revolusie gaan ontvou nie. Die geskiedenis dui daarop dat dit baie moeiliker is om wenners te voorspel as om die breër tendens te identifiseer. Tydens die internetoplewing het baie maatskappye met opwindende verhale verdwyn, terwyl 'n handjievol voortgegaan het om van die waardevolste ondernemings ooit te word.

Kunsmatige intelligensie mag uiteindelik 'n soortgelyke pad volg. Sommige van vandag se markleiers sal voortgaan om sukses te behaal, ander kan verdring word, en heeltemal nuwe ondernemings kan ontstaan. Wat veel meer seker lyk, is dat KI, soos die stoomenjin, elektrisiteit en die internet voor dit, die ekonomie waarskynlik sal hervorm op maniere wat vandag moeilik is om ten volle te begryp.

Die les vir langtermynbeleggers is 'n bekende een: tegnologiese revolusies skep beide geleenthede en onsekerheid. Eerder as om elke uitkoms te probeer voorspel, behels suksesvolle belegging dikwels die besit van 'n gediversifiseerde portefeulje wat voordeel uit innovasie kan trek, terwyl dit veerkragtig bly wanneer die toekoms anders ontvou as wat verwag is.

[1] B.F. Skinner (1904-1990) was 'n Amerikaanse sielkundige en een van die invloedrykste denkers op die gebied van behaviorisme, die studie van hoe gedrag gevorm word deur belonings, straf en omgewingsinvloede.